

Obsah

Poděkování	10
Úvod	11
O čem je tato kniha a proč	13
Co čtenáři a čtenářky v knize najdou a co už ne	18
VÝZKUM A TEORETICKÉ ÚVAHY O MĚSTĚ PŘED USTAVENÍM URBÁNNÍ SOCIOLOGIE	25
Kapitola 1 Popisy městské chudoby a dělnická třída v anglických průmyslových městech	32
Friedrich Engels a „velká města“ průmyslové Anglie	32
<i>Podmínky života dělnické třídy</i>	32
<i>Pohled na město</i>	36
Charles Booth a prostorové aspekty socioekonomické nerovnosti	38
<i>Boothovo zkoumání londýnské chudoby</i>	38
<i>Prostorový rozměr chudoby a přínos pro sociologii města</i>	40
Kapitola 2 Evropské kořeny akademické sociologie města a urbánní teorie	44
Pospolitost a společnost Ferdinanda Tönniese	45
<i>Nevyhnutelný historický vývoj a antagonismus ve společnosti</i>	45
<i>Tönnies a město</i>	48
<i>Role města v Tönniesově výkladu a jeho čtení v urbánních studiích</i>	52
Georg Simmel a velkoměsto – klíčová inspirace pro sociologii města	55

<i>Role města v sociální změně – výsledek, médium či příčina změny?</i>	56
<i>Simmelova analýza modernity</i>	59
Definice města podle Maxe Webera	61
CHICAGSKÁ ŠKOLA URBÁNNÍ SOCIOLOGIE	65
Kapitola 3 Definice města, teoretická perspektiva a klíčové výzkumy z počátku 20. století	69
Text, který dal vzniknout sociologii města?	69
Perspektiva lidské ekologie (human ecology)	73
Kapitola 4 Chicagská sociologie města v podání Louise Wirtha	79
Ghetto	80
Humánní ekologie podle Wirtha	83
Plánování měst a sociologie bydlení – praktické využití sociologie města	86
Urbanismus jako způsob života – Wirthův klíčový příspěvek k teorii města	88
Kapitola 5 Chicagská škola sociologie města ve zpětném pohledu	95
Hlavní body kritiky chicagské školy a humánní ekologie	97
<i>Pochybnosti o ekologické teorii a teorii urbanismu – chicagská škola a její nedokonalé vysvětlování sociálního jednání</i>	98
<i>Je vůbec možná sociologie města?</i>	105
URBÁNNÍ STUDIA OD SEDMDESÁTÝCH LET 20. STOLETÍ: NOVÁ PARADIGMATA	109
Kapitola 6 Neoweberiánská větev sociologie města podle díla Raymonda Pahla: sociálně-prostorové nerovnosti a role manažerů	115
Sociálně-prostorová struktura města podle Raymonda Pahla	116
Sociologie města existuje – anebo by alespoň mohla	120
Vliv přístupu na střední Evropu	124
Kapitola 7 Marxistická teorie města, politická ekonomie a nové školy urbánních studií	128
Kontext vzniku perspektivy	128
Klíčová díla a témata marxistické urbánní teorie	132

Kapitola 8 Ohlédnutí po sto letech: sebereflexe oboru a otevřené debaty	142
Sociologie města – krize, slabá místa a místy naděje	142
<i>Nejasné hranice a obsah disciplíny</i>	142
<i>Sociologie prostorových vztahů aneb kam míří sociologie města?</i>	144
Urbánní studia namísto sociologie města?	148
Obyčejná města, kosmopolitní teorie a nová komparativní urbánní studia	151
<i>Kritika omezenosti „mezinárodní“ urbánní teorie</i>	152
<i>Projekt kosmopolitních urbánních studií a postkoloniální teorie města</i>	155
<i>Obyčejná města</i>	157
<i>Vliv konceptu „obyčejných měst“ a projektu kosmopolitní teorie města</i>	159
Je možná komparativní historie urbánních studií?	163
<i>Vědomí zakotvenosti</i>	164
<i>Analýza jiných příběhů a historií odjinud</i>	166
<i>Nové čtení klasických prací</i>	167
<i>Mapování propojení mezi různými místy, kde se tvoří vědění</i>	169
Co bude dál?	170

SOCIOLOGIE MĚSTA V ČESKÉ REPUBLICE

A ČESKOSLOVENSKU 173

Kapitola 9 Urbánní sociologie v Československu před rokem 1989	176
Sociologie města v Československu v období státního socialismu	178
<i>Potřeba aplikované sociologie města: problematika bydlení a plánování rozvoje sídel</i>	180
Sociologie města před rokem 1989 na příkladu práce Jiřího Musila	185
<i>Zkoumání problematiky asanací, sídlišť a sociologie bydlení</i>	186
<i>Socialistická urbanizace a sociální a prostorové struktury socialistického města</i>	195

Kapitola 10 Urbánní studia v České republice po roce 1989	204
Obory a klíčová témata urbánních studií v Česku po roce 1989	206
<i>Bydlení, urbánní politiky a otázky správy</i>	208
<i>Nové fenomény v měnících se městech</i>	210
<i>Teoretické přesahy</i>	213
<i>Etnografie, kvalitativní metody a (prozatím) okrajová témata urbánního výzkumu</i>	216
Kapitola 11 Urbánní studia v České republice v propojení s mezinárodní tvorbou	219
Reakce na mezinárodní tvorbu	222
Reakce na práce autorů ze „socialistických zemí“	224
<i>Letmé odkazy na práce</i>	224
<i>Setkání autorů v debatách: případ diskuse o socialistické urbanizaci</i>	226
<i>Výsledek propojení prací přes železnou oponu</i>	233
<i>Propojení a kontakty se „zahraniční produkcí“ v současnosti</i>	235
Epilog: Kam směřují česká urbánní studia?	239
Seznam literatury	245
Věcný rejstřík	278
Jmenný rejstřík	284